

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ประกอบการร้านอาหาร

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ประกอบการร้านอาหาร ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“ดิจิทัลแพลตฟอร์ม” หมายความว่า ธุรกิจออนไลน์ที่สร้างความเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้จัดส่งอาหารและผู้บริโภค

“ผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวกลางรับคำสั่งซื้ออาหารและส่งอาหาร ระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหาร ผู้ให้บริการจัดส่งอาหารและผู้บริโภค หรือระหว่างผู้ประกอบการร้านอาหารและผู้บริโภคในการรับคำสั่งซื้ออาหาร

“ผู้ประกอบการร้านอาหาร” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่จำหน่าย ผลิตเพื่อจำหน่าย อาหาร ที่ใช้หรืออาศัยบริการช่องทางการจำหน่ายทางดิจิทัลแพลตฟอร์ม

“อาหาร” หมายความว่า วัตถุทุกชนิดในรูปแบบปรุงสุก กึ่งปรุงสุก หรือรูปแบบอื่นใด ที่คนกิน ดื่ม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แต่ไม่รวมถึงยา

ข้อ ๓ การปฏิบัติทางการค้าระหว่างผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารกับผู้ประกอบการร้านอาหาร ให้ยึดหลักการประกอบธุรกิจที่เสรีและเป็นธรรม ซึ่งต้องเป็นการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นการบังคับ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ ไม่เป็นการกีดกัน มีบรรทัดฐานชัดเจน มีข้อตกลงล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นการดำเนินการตามธุรกิจปกติที่มีเหตุผลอธิบายได้

ข้อ ๔ ภายใต้บังคับข้อ ๓ การปฏิบัติทางการค้าของผู้ประกอบการให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร ซึ่งอาจเข้าข่ายเป็นการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการร้านอาหารมีแนวทางในการพิจารณา ดังต่อไปนี้

(๑) การเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่เป็นธรรม เช่น พฤติกรรม ดังต่อไปนี้

(ก) การเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้ (Commission Fee หรือ Gross Profit (GP)) โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ อันมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

๑) การเรียกเก็บค่าส่วนแบ่งรายได้ในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร จากอัตราที่เคยเรียกเก็บ

๒) การเรียกเก็บในอัตราที่แตกต่างกัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารที่จำหน่ายสินค้าเดียวกัน โดยพิจารณาจากปริมาณ มูลค่าการจำหน่าย ต้นทุนการจำหน่าย จำนวนสาขาและคุณภาพ เป็นต้น

(ข) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการโฆษณา (Advertising Fee) ทั้งในส่วนของอัตราค่าโฆษณาและพื้นที่การโฆษณาบนช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นการเรียกเก็บ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น การเรียกเก็บอัตราค่าโฆษณาเพื่อส่งเสริมการขายโดยผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารที่จ่ายค่าโฆษณาไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามที่ตกลงกันอย่างไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นต้น

(ค) การเรียกเก็บค่าส่งเสริมการขายในโอกาสพิเศษทางการตลาด (Promotion) ที่เป็นการเรียกเก็บโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ง) การเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่เคยมีการเรียกเก็บมาก่อนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

ความในข้อ ๔ (๑) ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารจะต้องแจ้งให้ผู้ประกอบการร้านอาหารทราบล่วงหน้าถึงเหตุผลและความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงในระยะเวลาที่เหมาะสม

(๒) การกำหนดเงื่อนไขทางการค้าอันเป็นการจำกัดหรือขัดขวางการประกอบธุรกิจของผู้อื่นอย่างไม่เป็นธรรม เช่น

การกำหนดเงื่อนไขที่เป็นการจำกัดสิทธิ (Exclusive Dealing) ของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารที่มีลักษณะเป็นการบังคับ โดยการห้ามจำหน่ายอาหารผ่านช่องทางของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารรายอื่น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและหากผู้ประกอบการร้านอาหารไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษด้วยวิธีทางการค้าต่าง ๆ เช่น การคิดอัตราค่าส่วนแบ่งรายได้ในอัตราที่สูงขึ้น ไม่ให้หรือระงับส่วนลดอัตราค่าส่วนแบ่งรายได้ คิดอัตราค่าใช้จ่าย ค่าตอบแทน หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นต้น

(๓) การใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม

(ก) การแทรกแซง หรือจำกัดความเป็นอิสระในการกำหนดราคาของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ข) การกำหนดเงื่อนไขบังคับด้านราคาที่เท่ากันในทุกช่องทางการจำหน่าย (Rate Parity Clause) เช่น การกำหนดบังคับให้ต้องจำหน่ายอาหารชนิดเดียวกันในราคาเท่ากันในทุกช่องทางการจำหน่ายโดยไม่มีทางเลือกด้านราคาโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ค) การประวิงเวลาจ่ายค่าสินค้าตามระยะเวลาที่กำหนด (Credit Term)

(ง) การยกเลิกสัญญาเนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารปฏิเสธเงื่อนไขข้อตกลงที่กำหนดหรือปฏิเสธที่จะทำการใด ๆ ที่ผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหาร มีค่าอย่างไม่เป็นธรรม หรือกรณีที่ผู้ประกอบการร้านอาหารได้ร้องเรียนหรือเตรียมการร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการดิจิทัลแพลตฟอร์มรับและส่งอาหารต่อหน่วยงานของรัฐ

(จ) การยกเลิกผู้ประกอบการร้านอาหารออกจากช่องทางการจำหน่ายโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญา

(ฉ) การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขภายใต้สัญญา หรือระยะเวลาของสัญญา โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(ช) การเปลี่ยนแปลงระยะเวลาของสัญญาโดยไม่มีแจ้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน

(๔) การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมอื่น ๆ

ปฏิบัติทางการค้าอย่างไม่เป็นธรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย เช่น การบังคับ หรือกำหนดเงื่อนไขพิเศษ หรือจำกัดหรือกีดกันการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการอื่น จนอาจก่อให้เกิดความเสียหาย

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ศาสตราจารย์สกันธ์ วรรณวิวัฒนา

ประธานกรรมการการแข่งขันทางการค้า